

2. Кузуб М. В., Лещій Л. А. Оцінка впливу інфляції на показники фінансової звітності. *Міжнародна науково-практична конференція «Глобалізаційні виклики розвитку національних економік», присвяченої 70-річчю КНТЕУ. 19-21 жовтня 2016 р., м. Київ.*

3. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 "Біологічні активи"» № 790 від 18.11.2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>.

4. Миронова Ю. Ю., Смыслова Ю. О. Особливості обліку та контролю поточних біологічних активів тваринництва. *Економіка і регіон. 2015. №1. С. 109-113.*

УДК 657.1 (477)

М.В. Кузуб, ст. викл. (КНТЕУ, Київ)

І.С. Грицун, студ. (КНТЕУ, Київ)

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасних умовах трансформаційних змін ринкової економіки розвиток аграрного сектору та його конкурентоспроможність залежить від функціонування сільськогосподарських підприємств. Одним із основних показників, який показує наскільки ефективним є функціонування аграрних підприємств є фінансовий результат, адже метою функціонування будь-якого підприємства є отримання прибутку. Прибутки та збитки сільськогосподарських підприємств, як і усіх інших, формуються від здійснення основної операційної діяльності, яка націлена на виробництво та реалізацію сільськогосподарської продукції.

Різні науковці по-різному трактують значення терміну «фінансовий результат», але взагалі він визначається як приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період.

Основними документами, які визначають порядок та формування фінансових результатів аграрних підприємств є П(С)БО 30 «Біологічні активи» [1] та Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів №1315 [2].

У плані рахунків для обліку фінансових результатів призначено рахунок 79 «Фінансові результати». За дебетом рахунку 79 «Фінансові результати» відображаються суми в порядку закриття рахунків обліку витрат, також належна сума нарахованого податку на прибуток, за

кредитом – суми в порядку закриття рахунку обліку доходів. Кредитове сальдо на рахунку 79 при його закритті списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» [3].

Відповідно до п. 4 П(С)БО 30 «Біологічні активи» сільськогосподарська діяльність – це процес управління біологічними перетвореннями з метою отримання сільськогосподарської продукції та/або додаткових біологічних активів. На фінансовий результат аграрних підприємств з урахуванням галузевих особливостей їх функціонування впливають дві групи факторів: фактори, що не залежать від діяльності підприємства (зовнішні) та фактори, що перебувають у компетенції підприємства (внутрішні). До зовнішніх можна віднести державну підтримку аграрних підприємств, інвестиційну і кредитну політику, податкові ставки та пільги. До внутрішніх відносять виробничо-ресурсний потенціал, маркетингову діяльність та підприємницьку стратегію [4].

Основною відмінністю формування фінансових результатів сільськогосподарських підприємств та підприємств інших галузей є те, що в аграрних підприємствах фінансовий результат визначається не після реалізації продукції, а відразу після її одержання з виробництва. У п. 19 П(С)БО 30 зазначено етапи формування фінансових результатів, які складаються з наступних складових:

1. Фінансовий результат від первісного визнання сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів. При первісному визнанні сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів вони оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням очікуваних витрат на місці продажу. Відповідно до Н(С)БО 30 «Біологічні активи» за цими операціями визнається дохід або витрати.

2. Фінансовий результат від реалізації запасів сільськогосподарської продукції та біологічних активів, оцінка яких здійснюється за справедливою вартістю за вирахуванням очікуваних витрат на місці продажу. Після оприбуткування сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів, вони обліковуються як запаси за тією оцінкою, за якою вони були визнані та відображені в обліку.

3. Фінансовий результат від зміни справедливої вартості біологічних активів на дату балансу, оцінка яких здійснюється за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на місці продажу. На кожну звітну дату біологічні активи можуть змінити свою справедливу вартість, тому відповідно до П(С)БО 30 передбачено на кожну дату балансу проводити переоцінку та розраховувати такий фінансовий результат.

Первинні документи є підставою для відображення даних в узагальнюючих документах та регістрах синтетичного й аналітичного обліку на відповідних бухгалтерських рахунках. Узагальнюючим

документом щодо формування витрат є відповідні виробничі звіти (звіт про витрати і вихід про витрати та вихід продукції основного виробництва, звіт по витрати і вихід продукції (робіт, послуг) інших виробництв, звіти про загальновиробничі витрати, адміністративні витрати, витрати на збут), дані щодо доходів від реалізації накопичуються у відповідних реєстрах. Для синтетичного й аналітичного обліку витрати і доходів використовуються відповідні журнали-ордери та відомості за рахунками обліку доходів і витрат, а в разі автоматизації – оборотно-сальдові відомості за рахунками, картки рахунку, аналіз рахунку за субконто тощо [6].

Формування фінансових результатів сільськогосподарських підприємств має ряд особливостей, а також різних чинників, які безпосередньо впливають на отримання прибутку або збитку від здійснення основної діяльності. У сучасних умовах підприємства повинні направляти свій розвиток на збільшення фінансових результатів за рахунок збільшення виробничої продукції та її якості. Для цього потрібно розробити відповідну стратегію, яка повинна ураховувати усі постійні та змінні витрати, а також контролювати ціни та обсяги виробництва продукції.

Список інформаційних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» затверджене наказом Міністерства Фінансів України від 18.11.2005 р. № 790 URL: www.rada.gov.ua.
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені наказом Міністерства Фінансів України № 1315 від 29.12.2006 р. URL: www.rada.gov.ua.
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
4. Добрунік Т. П. Особливості управління фінансовими результатами аграрних підприємств. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. Вип. 5-1 (05). С. 76-83.
5. Кузуб М.В., Лещій Л.А. Оцінка впливу інфляції на показники фінансової звітності. *Міжнародна науково-практична конференція «Глобалізаційні виклики розвитку національних економік»*, присвяченої 70-річчю КНТЕУ. 19-21 жовтня 2016 р., м. Київ. URL: <https://knute.edu.ua/file/NzM1OQ==/bbd395069fa67e97d7a68f2c897d9aba.pdf>
6. Чернецька О. В. Облікове забезпечення системи управління фінансовими результатами в аграрних підприємствах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 12(2). С. 154-157.